

■ **Bérek, jogok, tandíjak****Szegény gyerek ne tanuljon?**

Az ezredfordulóra 80-90 százalékkal szeretnék növelni a felsőoktatásban tanuló hallgatók létszámát, a tanárokat pedig 30-40 százalékkal – mondta tegnapi sajtótájékoztatóján dr. Kiss Papp László, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének országos elnöke, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés alelnöke. Emellett három fontos témára is kitért.

Tarthatatlan, hogy az egyetemeken és a főiskolákon dolgozók átlagbére nem éri el a bruttó 30 ezer forintot. Az adjunktusok átlagosan bruttó 26 ezer forintot keresnek, és ilyen anyagiak mellett nem várható el, hogy magasan kvalifikált oktatók képezzék a hallgatókat. A 14. változatban elkészült felsőoktatási törvény tervezetében szerepel, hogy a mindenkorai államtitkári illetmény 80 százalékat, a professzorok és a tanárok kapják, 70 százalékat a főiskolai és egyetemi docensek, 60 százalékat az adjunktusok, 50 százalékat a tanársegédek. Az idén 1 milliárd forint áll rendelkezésre az oktatói bérek emelésére.

A második neuralgikus pont, hogy eddig az adjunk-

tusok és a tanársegédek határozott idejű szerződést írhattak alá az intézményekkel. Az FDSZ-nek az a javaslata, hogy a közalkalmazotti törvényben foglaltak szerint határozatlan idejű kinevezést kapjanak, és az intézmények döntsék el, hogy milyen feltételeket kell teljesíteni a kinevezéshez. Két napja a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karának kezdeményezésére aláírásgyűjtés indult e javaslat támogatására.

A harmadik fontos kérdés a hallgatói tandíjakkal foglalkozik. Már az előzetes költségvetési tervezésben arról volt szó, hogy '93 szeptemberétől egységesen havi 2000 forint tandíjat vetnek ki minden hallgatóra. A legújabb információk szerint ez 1995-re átlagosan havi 5000 forintra emelkedne. Az FDSZ a hallgatói képvisellettal együttesen ezt nem tudja elfogadni. Tandíjra szükség van, de garanciákat kérnek arra, hogy a tandíj a tanulmányi eredmény függvénye legyen. A kiváló tanulóknak tandíjmentességet vagy kedvezményeket kell biztosítani. De főképpen azt nem tudják elfogadni, hogy egyetlen egy tanuló is azért maradjon ki az egyetemről vagy főiskoláról, mert a szülei nem tudják kifizetni a tandíjat.

P. Sz.

■ **Kilenc szobrász terve várható**■ **Jelentkeznek a támogatók****Világháborús mementó**

Több alkalommal szoltunk már arról, hogy a város önkormányzata létrehozta a második világháború szegedi áldozatainak emlékművéért alapítványt, melynek kuratóriuma ez év elején elkezdte munkáját. Nemrégiben kiírta pályázatát a Belvárosi temetőben létrehozandó emlékmű terveinek elkészítésére. Kilenc szegedi képzőművészt hívtak meg arra a beszélgetésre, ahol a kuratórium tagjai és felkért szakértők ismertették a pályázati kiírás tartalmát, lehetőségeit, a technikai megvalósítás esélyeit. A megbeszélésen részt vett Belitzay Mária, Bánvölgyi László, Fritz Mihály, Füz Vera, Kalmár Márton, Kligl Sándor, Lapis András, Popovics Lőrinc és Szathmáry Gyöngyi. A konzultáción és a helyszíni bejárás után a művészek tájékozódtak a

pályázati kiírás feltételrendszeréről. Megállapodtak abban, hogy a pályázat terveinek beadási határideje március 31-e. Ezt követően felkért szakmai zsűri mond véleményt az elképzelésekről, majd a terveket nyilvánosan is bemutatják a város közönségének. Döntés április végére várható.

A kuratóriumot az elmúlt hetekben több intézmény, szervezet és magánszemély kereste fel, segítséget ajánlva, támogatást ígérve. A kuratórium kéri az érdeklődőket, hogy anyagi felajánlásukat az OTP Csongrád Megyei Igazgatóságának 0372 65-9-es számlaszámra fizessék be, akik az ügy iránt érdeklődnek levélben a Csongrád Megyei Levéltár 6720 szegedi, Dóm tér 1-2. Pf. 460. címre juttassák el észrevételeiket.

■ A kézenfekvő nyilván az volna, ha a park mindenképp a biotechnológia, a mezőgazdaság, illetve az élelmiszer-gazdaság fellendítését célozná. A régió termelési adottságai ezt sugallják.

A bőbben éppen itt van. A XXI. század küszöbén egy valamirevaló park létrehozása tömörked pénzbe kerül. Normális körülmények között ezeket a költségeket jórészt az állja, aki a feltételezett eredményeknek hasznát látja. Nem ritka, hogy beszállnak a kormányok is, ha a megjelölt fejlesztési területet stratégiai fontosságúnak ítélik.

Régiók mezőgazdaságának és élelmiszer-gazdaságának nyilván égető szüksége volna például szárazságtűrő, műtrágyázás nélkül is jól termelhető és értékesíthető növényi kultúrára és tartósító eljárásokra. A fejlesztést azonban finanszírozni nem tudják.

Nyugati támogatási ígéretekben nincsen hiány, ám ezek az ígéretek eddig nemigen léptek túl a tanulmányokon és a biztatáson. Amik ugyan elkel, de a semminél nemigen több.

■ **Vita Szeged jövőjéről 13.****Kis tigris, vagy Miki egér?**

Szemmel látható, hogy a nyugati kutatóintézetek nemigen érdekeltek abban, hogy nekünk megbízásokat adjanak. Sokkal olcsóbb és biztonságosabb az agyelszívás, a bizonyos kutatók elcsábítása. Ami pedig a külföldi érdekltségű cégeket illeti, ők nyilván készen behozzák a már kifejlesztett eljárásokat és nemigen törekednek arra, hogy a magyar kutatókat megbízásokkal árásszák el.

E baljós előjelek ellenére sem mondhatunk le azonban a szegedi tudományos-technológiai parkról. Innováció nélkül ugyanis ez az ország nem hogy „kis tigris” nem lesz soha, de még Miki egér sem nagyon, a következő évezredben.

Szeged földrajzi fekvése és adottságai – elvben ideálisak. Van (majdnem van) repülőtér, van (mindjárt lesz) autópályája és alkalmas területe is mindezek közvetlen közelében. És

■ Szeged művészeti életében unikum: pénteken este a Kamaraszínházban szegedi szerző darabjának ősbemutatója lesz. Baka István: A korinthusi menyasszony. A költő, a Kincskereső című gyermekirodalmi folyóirat főszerkesztőhelyettese először 1984-ben jelentetett meg prózakötetet, az emlékezetes Szekszárdi mise címűt – amelyben már volt egy dráma is, az 1978-as pályázatra született a Völgy felett lebegő lány. Nem mutatták be. A Szépirodalmiál 1988-ban jelent meg A kisfiú és a vámpírok, benne A korinthusi menyasszony című szomorújáték. Nem kapkodtak utána a színházak. Két évvel ezelőtt Sándor János rendező azt mondta a költőnek: megrendezné a szegedi színházban a darabját. S láss csodát, színházi Vezérkarváltás és a mifelénk szokásos „egyebek” dacára: pénteken ősbemutató lesz. Nem is egy: ugyanezen az estén ugyancsak Sándor János rendezésében, Pál Tamás vezényletével adják Rózsa Pál művét, a Lázár Ervin azonos című hangjátékából alkotott A hang című minioperát, amelynek főszerepeit Réti Csaba és Andrejcsik István énekl.

Minthogy a Baka-játék a szerző szándéka szerint a *titok dramaturgiájára* épül, nincs szándékunkban a bemutató előtt elmesélni mindazt, ami elmesélhető lenne belőle. Tesék majd megtekinteni. Itt csak a mű érdekes – és a színházi műsorfüzetben a szerző tollából részletesebben taglalt – előtörténetéből néhány mondat: mivel *Baka István* úgy tartja, *ihlet a dilettánsnak kell, a profinak erő*, írás előtt (sőt közben és után, egyszóval állandóan) olvasni szokott. Miután *A kisfiú és a vámpírok* megírása körül könyvtárnyi „vampír-irodalmat” olvasott el, s megnézett jó pár idevágó témájú filmet, rábukkant *Phlegon* ókori görög szerző rémtörténetére s az ezt felhasználó *Goethe*-balladára is. Ezek olvasástán az jutott eszébe, hogy a mítosz értékű történetet az őt érdeklő korbá, azaz a zavaros, erőszakos jelenkorba (és lehet, de nem biztos, hogy Szekszárdra) helyezve – színpadi

művet kellene írni. Hiszen a téma örök: *a halált is legyőző szerelmi vágy*. „*A vesztés forradalomból menekülő diák és a titokzatos Korintha szerelme az élet- és boldogságmentő hazugságokat igazolja az embertelen 'igazságokkal' szemben, amelyek - rendszerektől függetlenül - világunk jogrendjét alkotják szerencsétlen századunkban.*” – így a szerző. S a szereplők? *Korintha* (Fazekas Andra mv.) anyját *Dobos Kati*, a diákot *Bicskey Lukács* formázza; a bemutató előtt négy nappal beszélünk.

– Valamennyi szereplő hazugságokra kényszerül, mind egyik más-más, de nagyon is érthető okokból – mondja *Dobos Kati*. – Az Anya roppant érdekes, gazdagon jellemzett nő, úgy érzem, az egész életét ismerem. Annak ellenére, hogy személyes élményeim még nem lehetnek felnőtt és kamasz gyerekekhez való szülői viszonyról, hiszen a gyerekeim még kicsik, valahogyan mégis

■ Február: az utazási prospektusok lapozgatásának ideje. Újra ott feszít lelkünkben az elvágyódás, más tájak, más emberek, más világok (de nem a miből válogatni...)

Es van másból válogatni... Arra biztat az egyik bekezdés, hogy – ha még nem láttuk volna – nézzük meg a szótornyú Prágát. Őt nap, nosza gyerünk, lássuk a részletes programot! Első

Az informatikai társadalomban a tudományos-technológiai parkok kapcsolják össze a tudást a gyakorlattal, a gazdasággal. Szeged jövője is nem kis mértékben azon áll, vagy bukk, hogy sikerül-e tudományos erejét a gazdaságban kamatoztatni. Kezd kialakulni az egyetértés: Szegeden is létre kellene hozni egy tudományos-innovációs parkot és minél hamarabb annál jobb. Ezt a meggyőződést alátámasztani látszanak különféle nemzetközi szervezetek vizsgálódásai is. Vannak kutatók, akik az Alföldről, mint jövőendő szilícium-völgyről szólnak.

Bármennyire józanok és megalapozottak is az érvek, mégis úgy tűnik, hogy tíz-tizenöt év is beletelhet mire egy ilyen park tető alá hozható.

azután itt vannak az egyetem, kutatóintézetek...

A városrendezőit azonban az is érdekli, hogy mekkora területet célszerű ilyen célra föntartani?

Ma még csak találgatni lehet. Annál is inkább, mert az óriási költségek azt sugallják, hogy a szegedi parknak talán

A titok dramaturgiája■ **Szerelem, szerelem - szomorújátékban és minioperában**■ **Baka István költő - „a szerző” szerepében**■ **Ősbemutatók a Kamaraszínházban**

Fotó: Nagy László

ismerem a gyermeki hálátlanság, a kamasz-kegyetlenség miatt érzett fájdalmat. Ismerem és értem azt a valódi önzést is, amely nemcsak az Anyára, hanem – szerintem – minden egészséges életőstönű emberre jellemző. Azt tudom mondani, hogy amikor először olvastam a darabot, szinte faltam, izgultam, mi lesz; mint amikor jól megírt krimi olvas az ember. Később vettem észre a darab költőiségét, ami nagyon vonzó számomra. Hogy ez pontosan mit jelent? Nekem azt, hogy nem egysíkú, fekete, vagy fehér figurák vannak benne, hanem jóval-rosszal megáldott-megvert emberek, akik egymással furcsa, bonyolult viszonyban élnek. Ez hangsúlyos, hogy élnek, azt akarom vele mondani, hogy a különös, lebegő, ha akarom, álom-szerű történet a legteljesebb mértékben olyan, mint a valóságunk.

■ *Kicsoda Bicskey Lukács diákja? Forradalmár? Vagy gyáva féreg?*

Utazási ajánlat

napi ajánlat: találkozás 20.30-kor a Nyugatban, majd 21.25-kor elutazás. (...) Aztán az ötödik napi program: megérkezés 7.40-kor Budapestre. Mindez nem egészen húsz ezer forintért.

Ez így egy kicsit szimplának tűnik, tekintettel az

ajánlott öt napra, ami igazából csak három. De fakultatív programok beiktatásával még lehetne javítani a dolgon, és akkor nem éreznék magukat annyira átverve.

Íme: „első nap: a Nyugatban éjszakázó hajléktalanok megtekintése, közös

– Persze, gyáva, amennyire mindannyian gyávák vagyunk. Vagy inkább fél. De ki nem fél? Gyenge. Kínózták, nem bírta, köpött. A lányt is elárulja, de nem előre eltervezett árulások ezek. Nem szándékos... Én, illetve a diák – akinek egyébként nincs neve, a színlapon úgy jelölik: Vendég – nem akar hazudni sem; újra és újra el akarja mondani az Anyának, hogy kicsoda, de valahogy sosincs módja.

■ *Az elhallgatás is hazugság. Miért mentegeti a Vendéget?*

– Nem mentegetem, szerintem nem is szorul rá. Meg lehet érteni. Emberszabású. Mint mindegyik szereplő.

■ *Azt hallottam, Dobos Kati elküldte a próbáról a szerzőt...*

– Túlzás. Én csak azt mondtam neki, hogy jobban jár, ha nem nézi végig az esetleg kínos folyamatot, amíg az ő gyerekeiből a mi gyerekünks lesz.

Sulyok

zaklatásuk a rendőrökkel, majd kiebrudalásuk a szabad ég alá.” Aztán „utolsó nap: reggeli megérkezés Budapestre, utána bevásárlás a sarki ABC-ben, közben közös fényképezkedés a kapualji valutázókkal.”

Ezek után biztos, hogy maradandó emlékekkel (a szemünk alatt) térhetnek haza.

Nylas

előzmény az az öt központ, amit itt vontak össze.

A tervezők az észak-amerikai előképeket követték. A műszaki infrastruktúráról csak annyit, hogy a 250 kilométernyi kábelhálózat tízezer telefont és személyi számítógépet kapcsol össze. Ezenkívül működik egy külön számítógépes hálózat is, amely hozzáférhetővé teszi a területen kívül működő több mint száz nagy számítógépet. Mindehhez három telefonközpontot kellett építeni. Egyébként az egész létesítmény irányítása és ellenőrzése automatikus.

A Szent Kristóf Park mintegy 50 hektáron fekszik és 3500 munkahelyet nyújt. Valódi jelentősége azonban ennél sokkal nagyobb. Ezért éri meg azt a több mint 760 millió francia frankot, amibe került. Kiszámítható, hogy egy munkahely több mint 35 millió forintot kóstál. Mintegy 110 ezer négyzetméter épületet kellett fölépíteni...

Pesten ezt úgy mondanák „nem semmi”. A kevesebb viszont nem volna elég. Sőt! London közelében, Heathrow

mellett folyamatban van egy park építése, mely az energiatakarékosság kérdéseit lesz hivatva tanulmányozni. Itt 2000 munkahellyel számolnak, ám a teljes terület meghaladja a 120 hektárt. Körülbelül annyi területet kívánnak közparkként kialakítani, mint amennyi a beépíthető terület. De épülnek itt igen jó minőségű lakások és középületek, szolgáltató- és kereskedelmi létesítmények is.

A külföldi példák azt mutatják, hogy a „kis pénz, kis futball” elve csak egy bizonyos pontig alkalmazható. Azon alul már nem érdemes tudományos parkot létesíteni. Sem a szellemi erő nem elég, sem az infrastruktúrát nem lehet kellően kihatározzani.

Ámbár a szegedi parkra várni kell még egy darabig, gondolkodni és szervezni való jócskán akad máris. Például ki kell kepezni néhány ezer nyelvet jól beszélő, informatikában kellően jártas szakembert, hogy egyébről itt most szó se essék.

Borvendég Béla